

ת"פ 25058/06/17 - מדינת ישראל נגד שושנה שמואל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 25058-06-17 מדינת ישראל נ' שמואל
בפני כבוד השופט איתן כהן

בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

שושנה שמואל

הנאשמת

הכרעת דין

כללי

1. נגד הנאשמת הוגש כתב אישום שעניינו תקיפה, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין תשל"ז-1977.

עובדות כתב האישום

2. על פי עובדות כתב האישום, הנאשמת ויניב גבאי (להלן: "המתלונן") הם שכנים המתגוררים באותו בניין. בין השניים קיים סכסוך שעניינו הצבת משאבות חום באזור החנייה של הבניין.

ביום 24.01.2016 בסביבות השעה 19:00, ניהלו הנאשמת והמתלונן דין ודברים באזור החנייה של הבניין בעניין כיסוי משאבות החום. במהלך הוויכוח, תקפה הנאשמת את המתלונן בכך שדחפה אותו, תפסה את הכובע שעל ראשו ומשכה אותו בחוזקה, תפסה את ידיו, והכתה אותו בפניו. נוסף על כך, נתנה הנאשמת מכה למכשיר הטלפון הסלולרי של המתלונן וכתוצאה מכך נפל המכשיר. לאחר שהמתלונן הרים את המכשיר, חטפה אותו הנאשמת מידיו. כל זאת, תוך שהנאשמת מונעת בגופה מהמתלונן להסיר את הכיסוי מעל משאבות החום.

תשובת הנאשמת לאישום

3. הנאשמת כפרה באישום וטענה שהמתלונן מתעמר ומתעלל בה במשך תקופה ממושכת. טענה שהמתלונן מפעיל את המשאבות באופן מכוון כאשר היא מגיעה לחנייה עם רכבה. ביום האירוע, המתלונן צילם אותה בעת שניסתה לחנות וקנטר אותה עם המצלמה. הנאשמת במצוקתה ביקשה שיפסיק לצלם אותה, ניגשה אליו וניסתה לקחת ממנו את מכשיר הטלפון. עוד טענה שהגישה תלונה נגד המתלונן בחלוף שעה מהאירוע על כך שתקף אותה, בעוד

עמוד 1

שתלונת המתלונן נגדה הוגשה יומיים לאחר מכן. לדבריה נחבלה באירוע וטופלה בקופת חולים. לשיטתה כתב האישום צריך היה להיות מוגש נגד המתלונן ויש לראות בהעדפת הטיפול בתלונתו על פני תלונתה - אכיפה בררנית. כן טענה שמדובר במעשה קל ערך העולה כדי זוטי דברים.

דין והכרעה

4. לאחר ששמעתי את גרסאות הצדדים ולאחר שצפיתי בשני סרטונים המתעדים את שהתרחש באירוע באופן אובייקטיבי, ומשתי זוויות שונות, מצאתי שהנאשמת עברה את העבירה המיוחסת לה.

הנימוקים שעומדים בסיס החלטתי הם אלה:

גרסת המתלונן

5. המתלונן העיד שהיחסים בינו לנאשמת אינם טובים. טען שהנאשמת ממררת את חייו באופן שיטתי וסדרתי. סיפר שהנאשמת הציקה לו במגוון דרכים, איימה עליו פעמים רבות יחד עם בנה, וציין שבעבר הוצא נגדה צו הרחקה. לדבריו, לא מדובר בעניין ספציפי הקשור בו שכן הנאשמת מסוכסכת עם כל השכנים (פרוטוקול עמ' 7).

העיד שברקע לסכסוך - משאבות חום שמשמשות לחימום ביתם של המתלונן ושכן נוסף. המשאבות ממוקמות בשטח המשותף לכל בעלי הדירות, ובסמוך להן מחנה הנאשמת את רכבה. הנאשמת נוהגת לכסות את המשאבות בכיסוי רכב, ופעולה זו יוצרת סכנת התלקחות ועלולה לגרום נזק למשאבות. העיד שביקש מהנאשמת שוב ושוב שתסיר את הכיסוי מהמשאבות, אולם היא מתעלמת מבקשותיו (פרוטוקול עמ' 8).

6. אשר לאירוע מושא כתב האישום, העיד שבאותו יום כיסתה הנאשמת את המשאבות. הנאשמת סירבה לבקשתו להסיר את הכיסוי. בעקבות סירובה ירד המתלונן מביתו וביקש ממנה פעם נוספת להסיר את הכיסוי. משסירבה הנאשמת, ניגש המתלונן למשאבות כדי להסיר בעצמו את הכיסוי ובכך למנוע התלקחות ופגיעה במשאבות. בתגובה, תקפה אותו הנאשמת. המתלונן צילם את שהתרחש באמצעות טלפון סלולרי, אך גם הצילום לא מנע בעד הנאשמת להמשיך ולתקוף אותו ולמשוך בבגדיו. טען שלאחר האירוע טענה המתלוננת בכזב שהוא זה שתקף אותה, למרות שאין בדברים אמת (פרוטוקול עמ' 8).

כשצפה בסרטון תיאר את שהתרחש ואת האלימות שספג מהנאשמת. בכלל זה, טען שהנאשמת דחפה אותו, סטרה לו, תפסה בו, הכתה אותו, תקפה אותו שוב ושוב והפילה את הטלפון הנייד שלו (פרוטוקול עמ' 8).

בחקירתו הנגדית עומת עם מסמך רפואי שהגישה הנאשמת, ושמלמד על כך שהיא הופנתה לטיפול רפואי לאחר שנחבלה באצבע 3 ביד ימין. המתלונן נשאל האם יש לו הסבר לכך, והשיב: "ממש לא. בוודאי לא קשור לעניין הזה" (פרוטוקול עמ' 12). כן עומת עם העובדה שהנאשמת הגישה נגדו תלונה במשטרה כשעה לאחר האירוע, ובה טענה

שמך אותה וחבל בה במכה מתחת לחזה בצד ימין. והשיב על כך: "לא היו דברים מעולם" (פרוטוקול עמ' 13).

המתלונן הדגיש שלא טען שנגרם לו נזק פיזי, למעט שריטה קטנה שלא ייחס לה חשיבות (פרוטוקול עמ' 13).

גרסת הנאשמת

7. הנאשמת העידה שהמתלונן מציק לה ומקנטר אותה, קורא לה "משוגעת", מצלם אותה ללא הרף "ולא נותן לה לחיות". בעניין המשאבות, טענה שאלה פולטות חום ומים, וכי המתלונן מטה את המשאבה שלו ימינה כדי שהמים יגיעו אל מתחת לרכבה ורכבו של בנה (פרוטוקול עמ' 17). העידה שהמתלונן והשכן הנוסף מפעילים את המשאבות ביתר שאת כדי להציק ולהכאיב לה כמה שיותר. טענה שלמרות שביקשה מהם פעמים רבות שיפסיקו את פעולות המשאבות, הם סירבו (פרוטוקול עמ' 18).

8. אשר לאירוע מושא כתב האישום, העידה שבאותו יום כיסתה את רכבה. המתלונן החנה את רכבו וניגש אליה. המתלונן צילם אותה למרות שהיא לא הייתה מעוניינת בכך. העידה שהמתלונן הפיל אותה על הרצפה, הכה אותה במכת אגרוף והכאיב לה, בעוד שהיא צועקת "הצילו". טענה שהמתלונן גרם לה לכאבים באצבע והיא לא יכולה הייתה לכופף אותה. סיפרה שהרגישה מותקפת ועל כן הגישה תלונה נגד המתלונן (פרוטוקול עמ' 20). בהמשך, כשנשאלה מתי הפיל אותה המתלונן, השיבה: "תוך כדי האירוע", וכשנשאלה האם זה קרה אחרי שתקפה אותו או לפני כן, השיבה: "לא הייתה לי כוונה ולא תוקפת אנשים, הוא זה שתקף אותי". כשעומתה עם הסרטון שמראה את ההיפך ממה שתיארה, השיבה שהסרטון חלקי (פרוטוקול עמ' 22).

עוד טענה, שלא הכתה את המתלונן אלא ביקשה ממנו שיעזוב אותה, והדפה אותו ממנה כדי שלא יצלם אותה ולא יציק לה. טענה שלא הפילה למתלונן את המכשיר הסלולרי אלא התגוננה מפניו. בהמשך חזרה שוב על כך שהמתלונן הוא זה שדחף אותה, הפיל אותה לרצפה, והיכה אותה (פרוטוקול עמ' 23). העידה שבעטיו של האירוע והטראומה שעברה, אמרה למתלונן שזה "יעלה לו ביוקר", וכי יכול להיות שלא השתמשה במילים נכונות (פרוטוקול עמ' 25).

סרטונים שמתעדים את האירוע

9. האירוע מתועד באמצעות שני סרטונים שהוגשו וסומנו ת/5 א ו-ב. את הסרטון הראשון צילם המתלונן באמצעות מכשיר הטלפון שברשותו והסרטון השני צולם באמצעות מצלמת האבטחה של הבניין.

בשני הסרטונים נראית הנאשמת דוחפת את המתלונן, תופסת בבגדיו ומושכת בכובעו, סוטרת לו, ומפילה את הטלפון הסלולרי שלו לרצפה.

ממצאים

10. מטבע הדברים, לאחר שהתרשמתי שלא מדובר בסרטונים קטועים, ערוכים או מבושלים, קבעתי את הממצאים

העובדתיים על פי הנראה בסרטונים אשר מתעדים את האירוע באופן אובייקטיבי.

11. המעשים הנראים בסרטונים הם ברורים, מובהקים, חד משמעיים ואינם משתמעים לשני פנים.

12. בהסתמך על הסרטונים אני קובע שהנאשמת עשתה את המעשים שמוחסים לה בכתב האישום.

משאלה הממצאים שקבעתי, ממילא אין עוד צורך לדון בטענת האכיפה הבררנית שהעלתה הנאשמת.

13. אוסיף שההגנה הגישה שלל ראיות ובכללן: חומר רפואי, אישור הגשת תלונה, ותמונות של מעשי המתלונן באירועים אחרים - מאוחרים יותר - בהקשר לסכסוך שבין הצדדים.

לא מצאתי שיש בחומר תועלת כלשהי לבירור האשמה בתיק. הסרטון מוכיח בעליל שהנאשמת לא הותקפה במהלך האירוע כך שתיעוד על פציעתה לכאורה אינו קשור לאירוע שלפניי ותלונתה במשטרה אינה מעלה ואינה מורידה. כך גם התמונות שעניינן הסכסוך האזרחי שבין הצדדים אינן רלוונטיות לבירור האשמה בתיק זה, הממוקדת בבירור מצומצם בשאלה האם ננקטה אלימות באירוע ועל ידי מי - הא ותו לא. הכרעה בסכסוך האזרחי צריכה להתקבל בהליכים אחרים שייזמו הצדדים והתיק הפלילי אינו המקום המיועד לכך.

סייגים לאחריות פלילית: הגנה עצמית וזוטי דברים

14. ב"כ הנאשמת טען בסיכומיו כי יש לזכות את הנאשמת בשל סייג הגנה עצמית ולחלופין סייג זוטי דברים.

לאחר שבחנתי את הטענות בזיקה לראיות שהובאו במשפט, הגעתי לכלל מסקנה ששני הסייגים לא מתקיימים במקרה דנא.

הגנה עצמית

15. ההגנה טענה שתגובת הנאשמת למעשיו של המתלונן הייתה סבירה, שהנאשמת לא צריכה הייתה לסגת ושלא הכניסה את עצמה לאירוע באורח פסול.

16. ההגנה העצמית כסייג לאחריות פלילית, קבועה בסעיף 34' לחוק העונשין שזו לשונו:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה שהיה דרוש באופן מידי כדי להדוף תקיפה שלא כדין שנשקפה ממנה סכנה מוחשית של פגיעה בחייו, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו; ואולם, אין אדם פועל תוך הגנה עצמית מקום שהביא בהתנהגותו הפסולה לתקיפה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים".

נוסף על כך, חל על הסייג גם עיקרון הסבירות אשר נקבע בסעיף 34טז' לחוק העונשין שזו לשונו:

"הוראות סעיף 34' (הגנה עצמית- לא במקור - א"כ)... לא יחולו כאשר המעשה לא היה סביר
בנסיבות העניין לשם מניעת הפגיעה"

17. בחוק ובפסיקה נקבעו ששה תנאים מצטברים לתחולת הסייג:

א. **תקיפה שלא כדין.**

ב. **סכנת מוחשית:** לפגיעה בחיי המותקף, בחירותו, בגופו או ברכושו, שלו או של זולתו.

ג. **מידיות:** פעולת ההתגוננות אפשרית כל אימת שהמעשה דרוש באופן מידי כדי להדוף את התקיפה ועליה להיפסק מרגע שהיא אינה נדרשת עוד להדיפתה.

ד. **התנהגות פסולה:** האדם המותקף לא הביא לתקיפה בהתנהגותו הפסולה תוך שהוא צופה מראש את אפשרות התפתחות הדברים.

ה. **נחיצות (מידתיות):** האם ניתן היה להדוף את התקיפה בדרך פחות פוגענית כלפי התוקף.

ו. **פרופורציה (שקילות):** יחס ראוי בין הנזק הצפוי מפעולת המגן, ובין הנזק הצפוי מהתקיפה.

מן הכלל אל הפרט:

18. מצפייה בסרטונים עולה שאין לטענה אחיזה כלשהי בחומר הראיות. הנאשמת לא הייתה תחת מצב של תקיפה שלא כדין מצד המתלונן ולפיכך לא מתקיימת העילה הראשונה והבסיסית הנדרשת לתחולת הסייג ודי בכך כדי לדחות את הטענה. למעלה מן הצורך אומר שאמנם המתלונן היה צמוד לנאשמת ובכך שצילם אותה באמצעות מכשיר טלפון נייד בניגוד לרצונה יש משום התגרות, אולם לא עולה מהראיות שקירבה פיזית זו רמזה על תקיפה צפויה מצדו או שסיכנה בדרך כלשהי את הנאשמת. על כן, לא מתקיים התנאי של סכנה מוחשית וכך גם לא מתקיימים יתר התנאים.

אשר על כן דחיתי את הטענה.

זוטי דברים

19. ההגנה טענה שמעשי הנאשמת הם "זוטי דברים" ויש לזכותה בשל כך.

עמוד 5

20. זוטי דברים נקבע כסייג לאחריות פלילית - עפ"י סעיף 34' לחוק העונשין שזו לשונו:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך."

21. סייג זה מבוסס על העיקרון שהחוק הפלילי אינו עוסק בזוטות. מדובר אפוא בסייג שבא ליטול את פלילות המעשה מן ההיבט של האינטרס הציבורי על אף שבמישור הפורמלי מתקיימים יסודות העבירה.

22. בפסיקה נקבע כי התנאים המפורטים בסעיף ליישומו של הסייג הם מצטברים. האחרון שבהם - האינטרס הציבורי, הוא המכריע (עיין בי' קדמי "על הדין בפלילים - חוק העונשין" (חלק ראשון) מהדורה מעודכנת תשס"ה - 2004 בעמ' 556).

23. בע"פ 807/99 עזיזיאן נגד מדינת ישראל (08.12.1999) ציטט בית המשפט העליון מפסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב (ע"פ 1720/95 (תל אביב-יפו) מדינת ישראל נגד יוסף (23.10.1996) (כב' השופט י' גרוס)), שלפיו השיקולים שעל בית המשפט לשקול בבואו להכריע בטענה הם טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי והאם במעשה אין מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן. ובלשון פסק הדין נוסחו הדברים כך:

"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל באותם מקרים גם אין במעשה מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית [...] הדגש מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי. על פי בחינת המעשה לאורם של מבחנים אלה, עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה אם אכן הדברים אמורים בעבירה מבחינה טכנית פורמלית אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל 'היעדר עניין לציבור'."

מן הכלל אל הפרט:

24. טענת ההגנה במבט ראשון, שובת לב. הנאשמת אישה ילידת שנת 1955 עומדת מול המתלונן- גבר צעיר ואין כל ספק שפערי הכוחות שבין השניים הם משמעותיים ומובהקים ונוטים בבירור לטובת המתלונן. המתלונן מתגרה בנאשמת בכך שהוא מצלם אותה נגד רצונה ולא נסוג גם לאחר שהנאשמת החלה במעשי אלימות נגדו במטרה להפסיק את הצילום. על רקע פערי הכוחות דלעיל, לא נראה המתלונן במצוקה גם כשספג את נחת זרועה של הנאשמת, אלא המשיך לצלמה כדי לתעד את התנהגותה כשהיא באובדן עשתונות. ברם בחינה מדוקדקת יותר של הפרטים מעלה שבהתייחס לסייג, יש להסיק מהעובדות מסקנה שונה ממסקנתו של ב"כ הנאשמת.

25. הנאשמת תקפה את המתלונן בכך שסטרה לו, תפסה בידי, תפסה בבגדיו, משכה בכובעו, והפילה את מכשיר הטלפון שלו בעת שצילם אותה ואחרי שהרים את המכשיר מהרצפה, חטפה אותו מידי. לא מדובר בפרץ אלים ונקודתי כגון הדיפה אחת, אלא באלימות מתמשכת, אשר לוותה גם בממד של השפלת המתלונן במילים שהפנתה לעברו הנאשמת כגון: "אדם קטן". דומני שהשילוב שבין המעשים, התמשכותם וממד ההשפלה שהתלווה להם, אינו מאפשר לסווג את המעשה כ'קל ערך'.

לפיכך מצאתי שיש לדחות את הטענה.

סוף דבר

26. אני מרשיע את הנאשמת בתקיפת המתלונן על פי העובדות שפורטו בכתב האישום, עבירה לפי סעיף 379 לחוק העונשין.

ניתנה היום, ט' אלול תשע"ט, 09 ספטמבר 2019, במעמד הצדדים.